

JANĪNA KURSĪTE

Mītiskā Daugava

Latvijas Kultūras fonda rīkotajā konferencē «Dabas, Domu, Cilvēku Daugava» vienprātīgus aplausus izpelniņās Latvijas Vēstures institūta līdzstrādnieces Janīnas Kursītes referāts «Mītiskā Daugava». Tā kā konferences dalībnieku skaits bija ierobežots, bet referāts — Joti interesants, iepazīstinām ar to «Zinātnes Vēstneša» lasītājus.

Pirms runāt par mītisko Daugavu, paskatīsimies plašāk — uz upi kā tādu vispār. Ko nozīmē latviešu vārds «upe», cik tas sens, cik jauns? Izmirušā indoeiropiešu — hetu valodā, kurā runāja 2.—1. gadu tūkstoši pirms Kristus dzimšanas, «hapa» nozīmēja upi, straumi. Savukārt senīdiešu valodā upe ir āp-, ūdeņi — āpah. Valodnieki Vjačeslavs Ivanovs un Tamazs Gamkrelidze rekonstruē seno indoeiropiešu pirmformu upei kā xHaph.¹ Šī vārdsakne gandrīz nepārveidoti saglabājusies gan prūsiem — ape — strauts, upīte, gan lietuviešu — upe, gan latviešiem. Minētie valodnieki rezens, cik jauns? Izmirušā indoeiropiešu pirmalkiem attiecīnu vārdsavienojumu, kas apzīmē ātru upes tecējumu: xHaphos xHehk; var rekonstruē vēl plāšāku kopu, kur pirmajiem dieniem vārdiem pievienojas xsreu — tecēt.² Pēdējam radniecīgi vārdi saglabājušies daudzās indoeiropiešu valodās, sal.: krievu «struja» — strūklka; angļu — stream — straume u. c. Līdz ar to var secināt, ka mūsu tautasdziesmās tik bieži sastopamā rindiņa: «Strauja strauja upe tecēj» formulas veidā saglabāta no nemināmiem laikiem, šķiet, vēl no tiem, kad mūsu senči nemita Baltijā, bet kaut kur Priekšāzijā, kur bija straujas kalnu upes.³ Pēc etimoloģijas speciālistu domām xHehk apzīmējis strauju, ātru gaitu, sal.: senīdiešu «stakti» — steidzas (par putniem, zirgiem, zvēriem), avestas «ēpo tačinti» — upe, ūdeņi tek. Latviešiem «tek» — straujas, ātras iešanas, skriešanas nozīme jau daļēji zudusi, gan saglabājoties daudzās, piemēram: «Sērdiene, mātes meita / Kalnā gāja tecēties»; arī: «Aun, meitīņa, balas kājas, / Nāc ar mani tecēties»; u. c.

Ja vārdformula «Strauja strauja upe tecēj» būtu cēlusies tais laikos, kad mūsu senči atradās jau Baltijā, tai nav tāta seguma, nav tāta pamata būt tik bieži lietotai maģiskos fekslos folklorā, jo cik Latvijā ir to straujo upju?

Upe, tāpat kā avots, ezers (tātad — ūdeņi vispār), tāpat kā svētki, svētbirzis, kā akmeņi pieder pie seniem sakrākiem objektiem. Raksturīgi, ka katra taufa, ienemot noteiktu ģeogrāfisko vietu, galvenās svētupes vārdu saistījusi ar tai apvidū lielāko, varenāko upi. Eģiptiešiem tā ir Nilā, indiešiem — Ganga, indiāniem Misisipi un Amazone utt. Šī svētupe tad arī saistās ar noteiktiem priekšstatiem par kosmisko upi, resp. upi kā pasaules serdi, kas caurauz pazemi (veju valsti), zemi (kur mājo cilvēki un medījamie zvēri, arī mājdzīvnieki) un augšējo — dievību pasauli. Latviešiem šādas svētupes, kosmiskās upes funkcijas ir Daugavai.

Daugava kā kosmiskā upe, kā svētupe mītiskajās dainās prestatīta visām citām upēm vai jebkurai citai upei. Parasti mītiskajās dainās šīs prestatības veidošs pēc binārā principa: Daugava tāda, cita upe nav tāda:

Gauja tek dīnktēdama,
Daugaviņa skanēdama;
Gauja nesa sudrabīnu,
Daugaviņa tīru zeltu.

LTdz 12 830

Skaītā diezgan daudzajos Daugavas salīdzinājumos — ar Venetu, Gauju, Ogru, upi vispār, ar jūru — Daugava nemainīgi tek sākāmēdama, pārējās gan dīnktēdama, kā tikko citētājā piemērā, gan diimdēdama, dunēdama, čīkstēdama, čakstēdama

u. tml. Ko nozīmē vārds «skanēdama» šai kontekstā? K. Karulis «Latviešu etimoloģijas vārdnīcā» šo vārdu atvedina no indoeiropiešu saknes xkan — dziedāt, skanēt; sal.: latīnu «canere» — dziedāt, skanēt.⁴ Darbība, kas raksturo citas upes — dimdēšana, čīkstēšana u. tml. saistās ar haotiku, stipri troksni, nesakārtotību prestatā Daugavas skanēšanai kā vienmērīgai, sakārtotai gaitai. Daugavas sakrālo, atšķirīgo no citām, raksturu papildina vēl ciets vārds — rāmi:

Daugaviņa rāmi tek,
Sudrabīnu sijādama,
Sudrabīnu sijādama,
Baltas pušas mētādama.

LTdz 12 839

Vārdam «rāms» pamata ir indoeiropiešu sakne xrem — būt mierā.⁵ Tā pati sakne ir pamatā prūšu svētvietas apzīmējumam Romove. Vārdformula «rāmi rāmi» mītiskajās dainās parasti saistīta ar Dieva braukšanas veidu:

Rāmi rāmi Dieviņš brauca
No kalniņa lejīnā,
Lai vējinis nenopūta
Sudrabīna mētēli.

LTD 1776, 5, X

Daugavas apzīmējums «skanēdama» cieši saista to ar dzīvības ūdeņiem, dzīvības potenci, ne velti Daugava šai kontekstā salīdzināta ar mātes šūpuli:

Ogre tek dunēdama,
Daugaviņa skanēdama;
Daugaviņa izšūpoja
Kā māmiņa šūpuli.

LTdz 13 154, 4

Tas nebūt nenozīmē, ka Daugava vienmēr ir rāma, tek skanēdama, ir vesela vīrķe taufasdziesmu, kur Daugava — strauja:

Strauji strauji upe tek,
Vēl straujāki Daugaviņa;
Kā tā strauji netecēs,
Pilna dārgu dvēselīšu.

LTdz 13 385, 6

«Strauji» te ir šķēršķa, ceļa, kas jāpāriet, jāpārvār nozīmē. — Vai tas ir dvēseju ceļš uz viņsauli, vai tas ir iniciācijas, resp. iesvētīšanas rituālos parastašs šķērslis, kas jāpārvār, lai sasniegūtu citu — augšāku stāvokli, iejetu citā pasaulē. Tā, piemēram, kāzu dziesmās līgavas ieja jaunā — precētas sievas kārtā bieži rādīta kā aizvešana pār upi:

.. Tur aizveda mūs' māsiņu,
Pār straujo Daugaviņu,
Pār straujo Daugaviņu,
Sudrabīna kalējam.

LTdz 111, 4177

Pati upe nereti simbolizē robežu starp divām pasaulem. Tā, pāsakā par Kurbadu un viņai tipoloģiski līdzīgās — galvenais varonis pretinieku — pūki vai velnu sagaida upmalā, turpat noteik arī abu cīņu.

Daugava kā kosmiskā upe taufasdziesmās parasti saistīta ar citiem sakrālajiem objektiem, īpaši ar kosmisko (jeb Dzīvības, Sauļes, Pasaules koku). Šis ir daudzās tauftu mītoloģijā izplatīts motīvs, proti, ka pasaules centrā aug kosmiskais koks, no kura saknēm vai gar kuru tek upe vai upes (latviešiem, ja tā nav viena, tad parasti trīs vai devīnas upes):

.. Gar kuplāju ozoliņu
Sudrabīnu upe tek,
Sudrabīnu upe tek
Deviņām affekām.

LTdz 10 305, 1

To, ka Daugavas malā vai viņu augošais ozols nav parasts, bet kosmiskais koks, pasvītro tā apraksts:

Uz Daugavas daudzināja
Brīnum skaistu ozoliņu:
Zīda miza, zelta zari,
Sudrabīna lapiņām.

LTdz 10 858

«Zīda miza, zelta zari, / Sudrabīna lapiņām» — parasti ar šādu vai līdzīgu vārdformulu dainās tiek izēmēts kosmiskais koks.

Nekur dainās neafrādīsim tiešu sadalījumu — augšDaugava, kur mīt debesu dievības, lejasDaugava — veju valsts un viendusDaugava — ar cilvēkiem un zvēriem. Un tomēr, izskatot taufasdziesmu tekstu, šādu trīsdalījumu, kaut arī netiešā veidā, varam konstatēt. Vispirms nedaudz sīkāk par augšDaugavu jeb debesu Daugavu, kurā malā (tātad — robežpunktis starp divām pasaulem) darbojas debesu dievības: Te Saules meitas velējas, Dieva dēli kurina pirti, Saule auž audeklu utt. Dieva cīna ar Velnu norisinās upes malā, tikai te grūti pateikt — vai tā ir augšupe vai lejupe, iespējams, ka pēdējā jeb upe te kā robeža starp veju valsti un augšējo valsti:

Zirgi sviedza, velni brauca,
Straujupīte dzirkstelēja,
Dieviņš stāv pie upītes
Apjoes zobentīpu.

Tdz 54 786

Ar upes lejasdaļu, resp., ar veju ūdeņiem saistīta Māra:

Man pazud' māmalīt,
Rī' gan' vadēdam.
Es aizgā' upmalē,
Māmalīt meklēdam.
Es atrad' upmalē
Mār' ar Mār' velējam.
Mār' man' klāt aican',
Māriņš sak', lai nenāk'.
Māriņš man' ideve
Zaļ' zīd' nēzdodzīn.

LD 5036, 8

Upmala, upe — te veju valsts, kur bārenei atrod savu nomirušo māti ar Māru — šai gadījumā veju valsts aizgādni. Pēdējā dod bārelei zaļu nēzdogu, kas ir dzīvības zīme.

Daugava, arī upe vispār vīrķe taufasdziesmu cieši saistīta ar sēriem, kuri gaida pa upi attekam nomirušo māti:

Sērdienīšis sasēduši
Straujupītes malīnā;
Gaida savu māmulīti
Ar straumīti attekkam.
Attek visas sīkas olas,
Māmulīte neattek.

LD 4244

«Olas, ola» — te apaļš akmens — olis.⁶

Visai bieži motīvs taufasdziesmās ir Daugava — dvēseju upe:

Visas upes cauri jāju,
Daugaviņu nevarēju.
Daugaviņu nevarēju,
Tā bij pilna dvēselīšu.

LTdz 13 387

Daugava — veju upe, dzīvībai bīstama upe nereti apzīmēta kā «melnacīte» vai «straujace»:

Daugaviņa melnacīte,
Mēlna tek vakarā,
Kā tā melna netecēs,
Pilna dārgu dvēselīšu.

LTdz 13 385

«Acs / acis» daudzu tauftu mītoloģijā saistīta ar maģiskā spēku, kas jauj dzīvībai, pašai paliek nerēdzamai, visu saskaņā. Mītisku būtū acis (vai acs) nereti tiek attēlotas kā avots, pie mārem, skandināvu dievības Odīna acs attēlotā kā Mimira avots pie kosmiskā koka — Igdrasilā saknēm. Šo acs — ūdens saistījumu varam konstatēt arī latviešu valodā, kur «acs» ir radniecīgas saknes ar «akas», «akacis». Visādā ziņā pēc mītiskajiem priekšstatiem acs ir īpaša

maģiska spēka zīme. «Daugavīna melnacīte» — te svarīga ne tikai acs simbolika, bet arī acs krāsa — melna. Melns šai gadījumā simbolizē nāves tumsu, tā ir veju valsts krāsa.

Daugava kā veju upe figurē arī kara dziesmās par puisi, kura jājet karā:

Drūmi krāca Daugaviņa,
Miglainā rītiņā,
Būs brālim karā jāte,
Sedlot bērus kumeliņus ..

LTdz 22 270

Krācoša, šānāšā ir draudīgā, veju Daugava; Miglains rīts, migla — parasti latviešu dainās apzīmē pāreju no viena stāvokļa, no vienas pasaules citā.

Pēc devīniem gadiem (sakrālais skaitlis) no kara attekk no kautā kumeliņš, māsa prasa tam, kur palika jājējīš:

Tur palyka jojējenš,
Kur guļ veiri kai ūzuli,
Sortīm krauti zūbinteņi,
Ašņim tak i Daugaveņis,
Pulkim it i dvēseleitīs
Iz Dīveņu žālotīš ..

LTdz 22 287, 52

Citos gadījumos vienas asinsupes — Daugavas vietā — figurē trīs (tātāpēc kā devīni arī trīs — sakrālais skaitlis):

.. Tur guļ vīri kā ozoli,
Krasītā krauti zobentīpi.
Kaudzē mestas cepurītes,
Trīs upītes garām tek:
Viena tek melna ašņa,
Otra gaužu asariņu,
Trešā skaidra ūdens,
Kur mūtiņi nomazgāt.

LTdz 22 244

«Trīs» šeit simbolizē dinamisko pabeigību, kur trešā upe — ūdens — parasti — aizstājotās, arī ūdens — ūdeņi.

Prestatā Daugavai — nāves upei ir Daugava — dzīvības upe:

Kur tu biji, māmulīja,
Zīda tīkls padusē!
— Biju biju upītē
Zvejot mazus bālelinus.

LTdz 36 620

Daudz mazu pēdiņu
Upītes malā;
Tās mazu bērniņu
Notekalētas.

LD 1155

Kā dzīvības rašanās substance dainās nav tikai Daugava, nav tikai upe vien, bet bieži arī ezers, avots, jūra, ūdeņi vispār:

Vai, jautiņi, redzējāt,
Bij man tēvis māmulīja!
Vai es viena iztecēju
Iz dzījā ezerīja?

LD 4325

VidusDaugava kā sakrāla upe parasti tiek aktualizēta svētkos — Jānos, Lieldienās, arī godos, īpaši kāzās. Nereti tā figurē trīs upīju veidā, kur trešajā notiek ūdens — ūdeņi ceremonija:

Trīs upītes zelta tek
Gar bāliņa pagalmiņu.
Vienā dzēra raibas govīs,
Otrā sirmi kumeliņi.
Trešajā upītē
Tur māsiņa mazgājās.

LD 3726

Daugava, upe vispār noz

Vai atradīs Kārļa Ulmaņa kapa vietu?

Ar LR Ministru Padomes 1992. gada 2. septembra lēmumu tika izveidota komisija Kārļa Ulmaņa apbedījuma vietas atrošanai un mirstīgo atlieku svinīgai pārbedīšanai. Pie šīs komisijas tika radīta darba grupa Rīgas prokuratūras prokurora U. Štēra vadībā. Darbu uzsākot, grūtas rīcībā bija 1990.—1991. gadā AP komisijas savākie dati par K. Ulmaņa dzīves pēdējo posmu. Bija izdevies noskaidrot, ka K. Ulmanis miris 1942. gada 20. septembrī Krasnovodskas cieņuma slimīcā un tics apbedīts pilnētās kapsētā. Viens no aptaujātajiem lieciniekiem (bijušais NKVD operatīvais pilnvarotais) pat nosauca K. Ulmaņa apbedīšanas vietu kapsētā — pie 1916. gadā uzceltā pieminekļa austro-ungāru karagūstekniem.

Lai iepazītos ar situāciju uz vietas, darba grupa jau 1992. gada decembrī apmeklēja Krasnovodsku. Izrādījās, ka austroungāru gūstekniem uzceltā pieminekļa apkārtī bīti klāj jaunāku

laiku, tāpat 50.—70. gadu apbedījumi ar metāla iežogumiem, kur bez precīzākas K. Ulmaņa varbūtējās kapa vietas norādes arheoloģiskos izrakumos, resp., ekshumāciju izdarīt nav iespējams. Šīs ekspedīcijas laikā tika iegūtas vairāku liecinieku liecības par to, ka cietumā mirušie tikuši apbedīti kapsētas brīvajā dalā dienvidrietumos pie žoga. Vēlāk, jau Latvijā, darba grupas rīcībā nonāca J. Kinta liecība par viņam 1965. gadā rādīto it kā K. Ulmaņa kapa vietu. Aplūkojamā kapsētas daļā bija redzami tikai daži jaunāku laiku (domājams 70.—80. gadu) apbedījumi ar kapu kopīnēm, stārp kūrām plētās samērā plaši, līdzīni, šķietami tukši laukumi. Tos tad arī bija pamats uzskaitīt par vietām, kur 40.—50. gados varēja atrasties cietumā mirušo ka-

Šajā sakarā Krasnovodskā divas nedēļas (17.04.—1.05.) strādāja ekspedīcija 13 cilvēku sastāvā. Ekspedīcijas uzdevums šajā

darba posmā bija: 1) ar arheoloģisko izrakumu palīdzību pārbaudīt iegūtās zīnas par cietumā mirušo apbedīšanu kapsētas dienvidrietumu stūrī; noskaidrot kapsētas grunts apstākļus, kā arī apbedījumu saglabāšanas pakāpi šajā gruntnī; 2) turpināt vākt liecinieku liecības par pilnētās vecco kapsētu, par 40. gados, tāpat kara laikā, mirušo apbedīšanas kārtību šajā kapsētā. Vadoties no šiem uzdevumiem, ekspedīcijā piedalījās atbilstošu nozaru speciālisti — juristi, arheologi, antropologi, tieses medicīnas eksperīts, ģeodēzists, kā arī kino un preses pārstāvji.

Izpētot minēto kapsētas daļu (kopumā 218,6 kv. m), noskaidroja, ka tur tomēr ir apbedījumi, kas pēc savā veida (koka zārkai) un izvietojuma (tie iekļāvās virs zemes redzamo kapu kopīnu veidojās rindās) saistīmi ar 60.—70. gadiem. Pavisam izpētītā teritorijā atklāja 20 virs zemes neiezīmētus zārkotus apbedījumus. No liecinieku liecībām bija zināms, ka kara laikā, pastāvot lielai cietumnieku mirstībai, pēdējos apbedīja bez zārkaiem. Tikai divās vietās atklājās grupveida apbedījumi (viennā — 5, otrā — 3), kas bija bez zārkaiem. Skeletu poza liecināja, ka mirušie vienkārši iemesti bedrēs, lespējams, ka tie ir miruši kara gados cietumā vai slimīcā kādu epidēmiju laikā. Osteologiskā analīze liecināja, ka stārp šiem astoņiem apbedījumiem neviens neatbilst K. Ulmaņa antropometriskajiem datiem.

Izrakumi kapsētas dienvidrietumu daļā liecināja, ka tur nav bijis cietumnieku blīvas apbedīšanas rajons. No ekspedīcijas laikā aptaujāto liecinieku liecībām izrietēja, ka cietumā, slimīcā, lēgeros mirušos apbedīja tajā kapsētas daļā, kas atrodas uz ziemējiem no mūsu pārbaudītās teritorijas. Tur varētu būt apbedījumi arī K. Ulmanis. Tagad šīs rajons ir blīvi klāts ar jauniem apbedījumiem un tas ietveroši metāla žogiem. Šīs teritori-

jas lielums ir apmēram 100×200 m. Arheoloģiskie izrakumi šajā vietā praktiski nav iespējami, jo nav tādu, no metāla iežogiem veikt plašākā apjomā, atbilstoši izrakumu metodiskajiem principiem. Tā kā liecinieku liecības aptverā pārāk plašu, tuvāk nelokalizētu teritoriju, izrakumus turpināt, rokot nelielu šūrus ejās stārp kapu iežogiem, nebija nozīmes. Tos varētu turpināt vienīgi tad, ja pārbaudāmo teritoriju izdots lokalizēt dažu desmitu kvadrātmētru platībā (jāņem vērā, ka izrakumu gadījumā nepieciešama kapos apbedīto tuvinieku atļauja).

Šajā sakarā jāturpina apbedījumu un kapsētas vēsturiskā un topografiskā izpēte, izmantojot jaunu liecinieku liecības un arhīvu materiālus.

Dr. hist.

Andrejs VASKS

Vācijas speciālists par doktoru kļūst Latvijā

Rīgas Tehniskajā universitātē Mehānikas un mašīnbūves fakultātē inženierzinātņu doktora grādu (Dr. sc. ing.) ieguva Hermanis Tomans, kurš agrāk vadīja Diseldorfas biroju par drošības ievērošanu Vācijā, bet kopš 1990. gada ir darbu vadītājs grupā «Qualitae Ebauco TUV Rheinland» un šogad RTU eksterns doktorants. Disertācijas tēma — «Klasiskās kvalitātes teorijas paplašinājumi un pilnveidojumi», tās vadītājs — RTU profesors Dr. habil. sc. ing. Nārimants Salenieks.

Patlaban samazinās klasisko kvalitātes kontroles metožu nozīme un arvien vairāk palieeinās jauno prevento metožu lietošana. Disertācijā galvenokārt aplūkotas kvalitātes kontroles metodikas izmaiņu tendences, arī ieviešot DIN ISO 9000 sērijas standartus (tā ir kvalitātes vadīšanas sistēma). Disertants izpētījis šo izmaiņu noteicošos faktorus un robežnosacījumus, par modeli nemot elementāru mehānisko sistēmu kompleksu (mašīnelementus), un izstrādājis kvalitātes nodrošināšanas metožu novērtējumu, kad tiek analizēta gatavā produkcija, patērtējā intereses un šī produkcija serificēta.

Nedaudz par pašu disertantu. Hermanis Jozefs Tomans dzimis 1948. gadā Hamburgā. Beidzis tautas skolu, ģimnāziju, ieguvis rasētāja kvalifikāciju un absolvējis tehnikumu ar tiesībām studēt. Reinas universitātē ieguvis diplomēta inženiera grādu un no 1977. gada strādājis vairākos vadošos amatās konstrukciju drošības jomā. Viņa disertācijā piedāvātās metodes jauj trīs līdz piecas reizes paātrināt jaunu ražojojumu apgūšanu.

Vēl gribas uztiekt disertanta lieliskās valodu zināšanas, ko gan var saprast, jo angļu valodu viņš apguvis Londonā, bet franču — Parīzē. Abās galvaspilsētās H. Tomans dzīvojis ilgāku laiku un arī profesionāli pilnveidojies. Aizstāvēšanas laikā pat šķita, ka viņš saprot, ko latviski runāja recenzenti Irmants Matīss un Jānis Mazais, pie mums pazīstami inženierzinātņu speciālisti.

Domājams, ka Rīgas Tehniskā universitāte ir ieguvusi vēl vienu ārzemju domubiedru, kas veicinās sadarbību kvalitātes un mehānismu drošuma jautājumu risināšanā.

Oskars MARTINSONS

LATVIJAS ZINĀTNU AKADEMIJAS SĒDE

NOTIKS CETURTDIEN, 1993. GADA

1. JŪLIJĀ PLKST. 14.00

LATVIJAS ZINĀTNU AKADEMIJAS SĒZU ZĀLĒ

(Rīgā, Turgeņeva ielā 19, 2. stāvā)

Tēma:

LATVIJAS IEDZĪVOTĀJI UN VIDE MEDICĪNISKI — BIOLOGISKĀ UN HUMANITĀRĀ SKATĪJUMA.

Latvijas demogrāfiskā situācija un prognoze
Referents — LZA tīst. loc. P. ZVIDRĪNS

Latviešu genotips: drošs vai apdraudēts
Referents — Dr. biol. J. RAIPULIS

Latvijas ekoloģiskā situācija nākoņē
Referents — LZA tīst. loc. P. CIMDINĀS

Medicīnas zinātne un medicīnas izglītība
Referents — LZA tīst. loc. I. LAZOVSĀKS

Latvijas garīgās vides kultūra

Referents — tīst. loc. V. HAUSMANIS

Aicināti zinātnieki un citi interesenti.

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU PADOME

LĒMUMS Nr. 293

1993. gada 7. jūnijā

PAR LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU PADOMES 1991. GADA 13. NOVEMBRA LĒMUMA NR. 318 PAPILDINĀŠANU

Pamatoties uz Latvijas Republikas likuma «Par zinātnisko darbību» 29. pantu un nemot vērā Latvijas Republikas Ministru Padomes 1991. gada 13. novembra lēmuma Nr. 318 «Par vienotu darba samaksas sistēmu no budžeta finansējamo iestāžu darbiniekiem» 8. pielikuma sadaļu «Zinātniskās pētniecības institūti, iestādes» ar sādiem amatā nosaukumiem un to sadalījumu pa kategorijām:

1. Papildināt Latvijas Republikas Ministru Padomes 1991. gada 13. novembra lēmuma Nr. 318 «Par vienotu darba samaksas sistēmu no budžeta finansējamo iestāžu darbiniekiem» 8. pielikuma sadaļu «Zinātniskās pētniecības institūti, iestādes» ar sādiem amatā nosaukumiem un to sadalījumu pa kategorijām:

«Zinātniskās pētniecības institūti, iestādes

Amata nosaukums Kvalifikācijas kategorija

Asistents 13—11

Pētnieks 11—10

Vadošais pētnieks 10—9

Profesors 9—8».

2. Lēmums stājas spēkā ar 1993. gada 1. jūniju.

Latvijas Republikas Ministru Padomes priekšsēdētājs
I. GODMANIS

Latvijas Republikas izglītības ministrs

A. PIEBALGS

PAZINĀJOJUMI

* * *

S. g. 21. jūnijā plkst. 13.00 Svešvalodu fakultātes akadēmijā zālē Visvalža ielā 4a notiks Filoloģijas nozares Habilitācijas un promocijas padomes (HP-1) sēde, kurā darba kopumu filoloģijas habilitētā doktora zinātniskā grāda iegūšanai aizstāvēs Liepājas Pedagoģiskās augstskolas docente, Dr. philol.

ANTONINA REĶĒNA

par tēmu: «Dienvidlačgales izlokšņu leksika».

Recenzenti: Dr. habil. philol. M. Rudzīte, Dr. habil. philol. V. Rūķe-Dravīna, Dr. habil. philol. A. Sabauks.

Ar darbu kopumu var iepazīties LU Zinātniskajā bibliotēkā Kalpaka bulv. 4.

* * *

2. jūlijā plkst. 12.00 LU Ķīmijas fakultātes 27. auditorijā K. Valdemāra ielā 48 notiks Ķīmijas fakultātes Habilitācijas un promocijas padomes atklātā sēde, kurā disertāciju doktora grāda iegūšanai organizēja ķīmijā aizstāvēs LU Ķīmijas fakultātes asistente

DAGNIJA CEDERE

par tēmu «Izaļīnu iegūšana, īpašības un praktiskā izmantošana».

Recenzenti: Dr. hab. chem. A. Zicmanis, Dr. chem. I. Čakste, Dr. ched. M. Kļaviņš.

Ar disertāciju var iepazīties LU Ķīmijas fakultātes bibliotēkā K. Valdemāra ielā 69.

9. jūlijā plkst. 10.00 Rīgas Tehniskās universitātes Mehānikas un mašīnbūvniecības fakultātes (Rīgā, Ausekļa ielā 5) 404. telpā notiks kvalimetrijas un eksperimentālās mehāniskas apakšnozares Promociju padomes RTU P-08 atklātā sēde, kurā disertāciju inženierzinātņu doktora grāda iegūšanai aizstāvēs

VILNIS AKMENS

par tēmu «Automātiskās rotorkonveijera līnijas kvalitātes nodrošināšanas sistēma».

Ar disertāciju var iepazīties RTU Zinātniskās bibliotēkas filiālē Ausekļa ielā 5, 411. telpā. Tālrinis uzzīmā 320000.

XXXXXX

AUTORU IEVERĪBAI!

«Zinātnes Vēstnesā» redakcija lūdz iesniegt rakstus kārtējā mēneša pirmās puses numuram — līdz 29. daudumam, mēneša otrās puses numuram — līdz 14. daudumam.

XXXXXX

Indeks 77165.

Iespēsts a/s «Preses nams» tipogrāfijā,

Rīgā, Balasta dambī 3.

Augstspiede. 1 uzsk. Iespiedloksne.

Metiens 1200 eks.

Pasūtījums nr. 977.